

Malmö 2009-11-20

Till kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth

Sverige har världens bäst utbyggda konstföreningsnät med ett riksförbund, SVERIGES KONSTFÖRENINGAR, som organiserar runt 1.000 konstföreningar med sammanlagt mer än 300.000 medlemmar. Med 25 distrikt som täcker hela landet från söder till norr har konstföreningsnätet också en stark regional förankring.

Enligt en försiktig beräkning köper de konstföreningar som är anslutna till SVERIGES KONSTFÖRENINGAR sammanlagt in konst för mellan 200 och 300 miljoner kronor om året. Konstföreningarna, oavsett om de finns på arbetsplatser eller om de organiserar sin verksamhet lokalt, regionalt eller på riksplanet, står för en väsentlig del av spridning av konst och konstbildningen i landet.

SVERIGES KONSTFÖRENINGAR vill lyfta fram några aspekter på hur konstföreningarnas utveckling under de senaste åren sett ut och hur framtiden ter sig för konstbildningen i landet.

Först kan det vara på sin plats att presentera SVERIGES KONSTFÖRENINGARS verksamhet lite mer, speciellt med tanke på att SVERIGES KONSTFÖRENINGAR, trots sin dominerande ställning vad gäller konstbildningen, inte blev hörd av Kulturutredningen.

SVERIGES KONSTFÖRENINGAR har som ändamål att arbeta för att kunskapen om konst och konstens betydelse ska öka i landet. Som riksförbund har vi till uppgift att tillvarata konstföreningarnas intressen och att arbeta med att förbättra och utveckla verksamheten.

SVERIGES KONSTFÖRENINGARS verksamhet finansieras med hjälp medlemsavgifter, bidrag från Statens kulturråd samt sökta projektmedel. Huvuddelen av verksamheten sköts dock av ideella krafter och den ideella insatsen är betydande. På riksförbundets kansli i Malmö finns 5 avlönade, i övrigt arbetar uppskattningsvis 10.000 personer i styrelser, inköpsnämnder, utställningsgrupper, programkommittéer med mera, helt på ideell basis. Med ideella krafter sköts också samtliga 25 distrikt, som utgör förbundets regionala organisation och som verkar som ett nätverk, en plattform för konstföreningarna i regionen.

Under den senaste 10-årsperioden har landets konstföreningar fått det allt kärvare ekonomiskt. På arbetsplatskonstföreningarna drar många företag in sina stöd, i många fall beroende på att skattereglerna som gäller för stöd till kulturell verksamhet på arbetsplatser inte är lika klara som reglerna för stöd till idrottslig verksamhet. I andra fall kan det handla om besparingar som i första hand drabbar stöd i tid, pengar och lokaler, för kulturell verksamhet. I det sistnämnda fallet kommer SVERIGES KONSTFÖRENINGAR att

Postadress: Box 60065, 216 10 Malmö
Besöksadress: Tegnérgatan 60A (Limhamn) Malmö
Telefon 040-36 26 60 Vx Fax 040-16 26 07

E-post: info@sverigeskonstforeningar.nu
Hemsida: www.sverigeskonstforeningar.nu

Pg 26 64 64-7 Org.nr 846001-4882

titta närmare på hur vi kan få till stånd en dialog med företag för att lyfta fram de positiva effekter, som engagemang i verksamhet som tränar högra hjärnhalvan, har på kreativitet och dynamiskt tänkande. Att arbetsprestationen höjs av god kondition är väl känt och lätt att mäta, att effekterna av kulturell verksamhet, som till exempel konstföreningsverksamhet, är minst lika stora verkar inte vara lika känt och är inte lika lätta att mäta.

Än värre är situationen på de allmänna konstföreningarna och ute i våra distrikt. Utan överdrift är det många allmänna konstföreningar som står för sina respektive orters hela konstutbud. De är de enda som ordnar utställningar och som har ett konstbildningsprogram. En klar tendens under den senaste femårsperioden är att kommunala bidrag, som tidigare utdelats i form av pengar, lokaler och visst administrativt stöd, i allt högre utsträckning dragits in. Detta påverkar både kvalitén på konstföreningarnas verksamhet och på konstens tillgänglighet på orten. Eftersom distrikten samtidigt håller på att förlora sitt stöd (nu senast från Västra Götaland), är det också svårare för konstföreningarna att ta stöd av varandra.

Konstföreningarna ordnar sammanlagt ca 3.000 utställningar och 4.000 kulturprogram – föreläsningar, ateljébesök, konstresor och studiecirkel - om året. Deras verksamhet riktar sig inte enbart till de totalt 300.000 medlemmarna. Utställningarna som ordnas och många programpunkter står öppna för alla.

Konstföreningarnas och distriktens allt svårare arbetssituation får en direkt verkan på konstnärerna. Med färre utställningar och med mindre pengar för inköp av konst minskar konstnärernas intäkter. Också konstnärernas sidointäkter som de får genom att medverka i konstföreningarnas programutbud minskar.

Tack vare statens stöd i form av utställningsersättning till konstnärer som ställer ut på våra konstföreningar har konstnärer, som uppfyller uppställda villkor, kunnat få en ersättning för uthyrningen av sina verk. Under de senaste 4 åren har det av staten tillhandhållna stödet inte räckt till för att ge alla berättigade konstnärer utställningsersättning. Med Medverkans och utställningsersättningsavtalet (MU-avtalet), som staten tecknat med upphovsmannaorganisationerna, har läget blivit krisartat. Med allt mindre kommunalt, regionalt och statligt stöd svälts landets konstföreningsrörelse ut och det drabbar Sveriges konstliv, speciellt utanför storstäderna.

SVERIGES KONSTFÖRENINGAR som förbund arbetar för att kunskap om konst och konstliv ska öka och för att genom spridning och visning av konst öka förståelsen för nya konstnärliga uttrycksformer, ett vidgat konceptbegrepp och mångkulturella dimensioner. Mer om förbundets verksamhet kan man läsa om på vår hemsida: www.sverigeskonstforeningar.nu. Här finns också information om det omfattande konstbildningsmaterial och –program som står till konstföreningarnas förfogande. Med ett oförändrat statligt stöd under de senaste 5 åren har nedskärningarna nu nått en kritisk punkt och vi måste ställa oss frågan om det är möjligt att med ideella krafter driva ett av Sveriges i särklass största riksförbund som verkar inom den kulturella sektorn.

Vi ser med oro på hur det förhållandevis lilla stöd som konstföreningsrörelsen får för sitt ideella arbete är på väg att helt försvinna. Vart är vi på väg? Finns det någon plats för annan konst än affischer, massproduktion och hötorgskonst i vårt land?

Mot bakgrund av ovanstående och med anledning av den av regeringen tillsatta utredningen om en ny modell för att fördela statliga bidrag till kulturverksamheter runt om i landet och den aviserade utredningen om statlig samverkan med ideella organisationer inom kultursektorn, ser vi det som angeläget att till regeringen framföra vår syn på konstföreningsrörelsens och konstbildningens framtid i Sverige. SVERIGES KONSTFÖRENINGAR hemställer därför om ett möte med kulturministern, förhoppningsvis inom en inte alltför avlägsen framtid.

För SVERIGES KONSTFÖRENINGAR

Ann-Christin Nykvist
Ordförande

Kalli Klement
Förbundschef

Sändlista:

Styrelserna för SVERIGES KONSTFÖRENINGARS distrikt i:

Blekinge
Bohuslän
Dalarna
Gotland
Gävleborg
Göteborg
Halland
Jämtland
Jönköping
Kalmar
Kronoberg
Malmö
Norrbotten
Skaraborg
Skåne
Stockholms län
Södermanland
Uppsala län
Värmland
Västerbotten
Västernorrland
Västmanland
Älvsborg
Örebro
Östergötland

Ledamöter och ersättare i styrelsen för SVERIGES KONSTFÖRENINGAR.